

GROENLINKS

MAASTRICHT - BEGROTINGSDEBAT

*Mark Mülders, fractievoorzitter
Namens fractie GroenLinks Maastricht
Bijdrage begrotingsbehandeling 08 November 2022*

Sorry, dit is een noodgeval.

Dit is een noodgeval

We zitten midden in een klimaatcrisis klonk het afgelopen week in het Concertgebouw. Dergelijke uitingen van onmacht keuren we tijdens een muzikale uitvoering of in een museum niet goed, maar die onmacht voelen we net zo. De boodschap die deze jongeren de afgelopen weken op tal van plaatsen ten tonele brachten is volslagen helder. Er zijn grote zorgen bij de inwoners op deze planeet, ook in Maastricht, over de wijze hoe we met de aarde omgaan.

Je moet je kop wel in het zand van Sharm-el-Sheik steken om niet te zien dat we midden in een globale crisis zitten. We kijken al jaren naar de mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Wat GroenLinks betreft moeten we die nu benutten en benoemen.

Belangrijke zaken blijven onderbelicht

GroenLinks heeft gekeken hoe vaak belangrijke thema's in uw conceptbegroting zijn opgenomen. Denk aan hitte stress, D66 stelde er afgelopen zomer al schriftelijke vragen over. Maar het wordt slechts 7 keer genoemd en nergens concreet uitgewerkt. Vergroening wordt slechts 11 keer genoemd. Over dit punt wordt er vooral in gesprek gegaan maar we lezen geen concrete ambities en oplossingen. Wel wordt het vergroenen van de binnenstad en Randwyck benoemd, maar ook niet uitgewerkt. Alles moet nog bedacht worden en dat is beschamend, want we hebben het er al jaren over. Zelfs fijnstof wordt slechts 2 keer genoemd, een bovendien er worden geen projecten geformuleerd rondom deze problematiek. Het is heel fijn stof, maar zo fijn dat we er niks aan doen en dat is wel ietwat naïef. En GroenLinks kan melden: windenergie staat er niet één keer in benoemd, wel bewindvoering maar dan waait er een andere wind.

De wind waaide wel naar Arnhem, een stad waar ook een vuurwerkverbod vanaf 2023 van kracht is, hopelijk volgt Maastricht ook snel. Op 20 oktober waren we op een werkbezoek om ons maar weer eens over de milieuzone te informeren. Een initiatief om van onze stad een milieuzone te maken is tot nu toe gestrand op het gebied van handhavingstechnische redenen. Die luxe kunnen we ons nu niet meer veroorloven. Het woord milieuzone staat 14 keer in het boekwerk en we blijven er vooral over praten. Blijven we hangen in opnieuw onderzoeken en gaan we écht meters maken of blijven we ons rijk prijzen met de zone van 300 meter op de Statensingel? En dan afvalloos Maastricht 2030. Daar willen we écht voor gaan, we kunnen toekomstige generaties niet meer opzadelen met de gevolgen. De huidige vervuiler moet gewoon de rekening betalen.

Welke concrete maatregelen neemt het college voor het vergroenen van Maastricht en het werken aan schone lucht? Hoe gaat u dit doen? En welke lering gaat u trekken na Oudejaarsnacht om zo snel mogelijk naar een vuurwerkvrij Maastricht te gaan? Los van de klimaatcrisis, mensen uit oorlogsgebieden zullen komende jaarwisseling extra herinnerd worden aan recentelijke gebeurtenissen.

Allemaal onderwerpen, voorzitter, waar we wat GroenLinks betreft meters op moeten maken want er is maar één planeet waar Maastricht gevestigd is en daar moeten we voorzichtig mee zijn.

Ruim baan voor de fiets

GroenLinks gaat voor een autoluwe binnenstad. Het Stappen, dan Trappen en vervolgens OV en dan pas de Personenauto principe oftewel STOP, is zo belangrijk om de mobiliteit in onze stad naar de toekomst te leiden. Het wordt 6 x genoemd en maar één keer in relatie tot een concrete verkeerssituatie in Nazareth. In het RIS staat een motie van GroenLinks over het serieus nemen van het STOP principe op het Tongerseplein. En voor de raadsleden, maar ook ambtenaren en wethouders die hier verder in geïnteresseerd zijn, de volgende uitnodiging. Ons raadslid dhr. Van der Gugten gaat straks tijdens de lunchpauze graag met u ter plekke kijken en toelichten waarom op die plek van STOP nu geen sprake is, terwijl het wél kan. En ik kondig vast aan, de komende tijd gaat GroenLinks met verschillende moties komen om ruim baan te maken voor de fietser.

Energiecrisis echt aanpakken

En terwijl de temperatuur op deze aarde en ook in Maastricht alsmaar stijgt, vorige week, we schrijven 30 oktober, zaten we immers nog op het terras in de zon en waren we ook net als de passagiers die op de Titanic zitten en luisteren naar het orkest dat doorspeelt. Want orkesten, denk aan de filharmonie

Zuid-Nederland, willen graag doorspelen. Spelen voor volle zalen waar net als thuis de verwarming aan staat, waar mensen de financiële middelen hebben om een kaartje te kopen en na afloop elkaar ontmoeten.

Ontmoeten zoals ook vele mensen doen tijdens Open Monumentendag waar we een motie over indienen, samen met de SP, maar ook om met elkaar een toast uit te brengen op het leven. Maar hoe ziet het leven er voor de gemiddelde Maastrichtenaar momenteel uit? De energierekening is voor GroenLinks al jaren het gesprek van de dag. De lagere en middeninkomens maken zich écht zorgen. Maar ook studenten uit binnen- en buitenland, die zich hebben gevestigd in een internationale kennisstad. Laten we in plaats van continue pleisters plakken op open wonden, nu gaan voor een echte aanpak. De huidige generaties krijgen we waarschijnlijk niet meer uit de armoede, we moeten inzetten op de komende generaties, wellicht wel weer door een andere aanpak, bijvoorbeeld scholing.

Niet alleen kijken naar de bijzondere bijstand maar ook onderzoeken of we deze bijstand moeten aanpakken als in ; is de procedure toegankelijk voor iedere burger en is de bijzondere bijstandsnorm wel toereikend. Juist mensen die in armoede leven ondervinden extra hinder van de klimaatcrisis en voor hen zijn de consequenties erger. Mensen met een dikkere beurs kunnen eerder klimaat-vriendelijker hun leven inrichten bijvoorbeeld door het beter isoleren van het huis, het kopen van biologische producten en door met de trein te reizen. Ze dragen hierdoor bij aan een duurzamere manier van reizen i.p.v. vliegen. Zo is er ook een vliegveld genaamd Maastricht Aachen Airport. Een vliegveld wat ook nu weer steun ontvangt van de gemeente Maastricht, terwijl vooral het belang van het Hollandse Schiphol daar straks gediend zal worden. Ook hier verwijs ik naar het RIS voor onze motie.

Inflatiecrisis vraagt nu actie

Wanneer GroenLinks aandacht vraagt voor het Volwassenenfonds voor Sport en Cultuur verwijst de wethouder van Sport naar de bijzondere bijstand, alsof het een cadeautje is. Maar voorzitter, de middenklasse kan daar geen aanspraak op maken. Ook deze groep maakt zich zorgen, ook de middenklasse zegt het lidmaatschap van de volleybalclub of fanfare op en ook de middenklasse overweegt dit jaar de lichten uit te laten in de kerstboom omdat we net als de passagiers op de Titanic ruim 100 jaar geleden niet weten wat er op ons afkomt.

Wat er op ons afkomt op het gebied van het klimaat, de energierekening maar ook bestaanszekerheid. De wethouder van financiën staat op het dek van het schip en geeft een winstwaarschuwing "dat we niet weten wat er op ons afkomt". Veel moet nog uitgewerkt worden lazen we in de begroting, maar wat is er sinds 14 juni gedaan dat zaken nog uitgewerkt moeten worden? Zelfs de criteria waarop de keuze voor de twee wijken gemaakt moet worden, gaat het college pas volgend jaar ontwikkelen. We zitten nu in een crisis die zijn omvang niet kent. Heeft u alle Maastrichtenaars gewezen op de energietoeslag van circa 1300 euro? En dan heb ik het over de Maastrichtenaars die dit broodnodig hebben en de aanvraag nog niet hebben gedaan. Graag een reactie op onze zorgen.

En de wereld draait maar door, en door en door, en de zorgen groeien. Daarom zijn we benieuwd naar de antwoorden. Antwoorden op alle vragen die wij hebben gesteld.

Voor Heel de Stad

Voorzitter, we zitten hier voor heel de stad Maastricht, dus ook voor hen die lager geletterd zijn en ook voor die 2% die geen internet hebben.

Maar een andere groep Maastrichtenaars heeft wel degelijk besloten. Besloten over de burgerbegroting, een initiatief van GroenLinks, twee weken geleden in de Muziekgieterij. We zijn blij dat het bedrag van deze burgerbegroting omhoog gaat, en het project wordt vergroot zodat Maastrichtenaars ook volgend jaar mee praten en beslissen en daarmee het verschil maken in bijvoorbeeld Amby.

Voorzitter, ik ga afronden. We zitten hier voor iedere Maastrichtenaar. Niet alleen uit Amby, Heer of Sint-Pieter maar ook voor hen die misschien wel vandaag geboren worden. De motie die we samen met de Partij voor de Dieren indienen betreft een motie voor bomen voor nieuwe Maastrichtenaars. Bomen zijn nodig voor een groene leefbare toekomst. En die bomen dragen bij aan vergroening, het voorkomen van hitte stress en zorgen voor zuurstof. Zuurstof die we nodig hebben voor onze ziel, maar ook om de klimaatcrisis tegen te gaan want die crisis lijken we niet onder controle te hebben en GroenLinks zei het al, dit is een noodgeval. De klimaatcrisis is nu!

Dank u wel.